

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi Teknillisestä tarkastuskeskuksesta ja turvatekniikan keskuksesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Teknillisestä tarkastuskeskuksesta ja laki turvatekniikan keskuksesta. Nykyisestä teknillisestä tarkastuskeskuksesta muodostettaisiin valtion liikelaitoksista annetun lain mukainen valtion kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla toimiva liikelaitos, joka tuottaisi teknisiä tarkastus- ja testauspalveluja. Nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen ja Sähkö tarkastuskeskus-nimisen julkisoikeudellisen yhdistyksen viranomaistehtävää varten perustettaisiin uusi virasto, turvatekniikan keskus.

Esityksen tavoitteena on organisoida tekninen tarkastustoiminta uudelleen siten, että tekniset tarkastus- ja testaustehtävät erotetaan viranomaistehtävistä. Ehdotettu tarkastusjärjestelmä täyttää Euroopan yhteisöjen säädösten periaatteet muun muassa tuotteiden markkinalvonnan järjestämisestä. Samalla luodaan myös mahdollisuudet sille, että teknisiä tarkastus- ja testaustehtäviä voidaan vapauttaa kilpailulle pätevien ja luotettavien tarkastus- ja testauslaitosten tehtäviksi.

Liikelaitosmuotoisen Teknillisen tarkastuskeskuksen tehtävänä olisi harjoittaa tarkastus-, sertifiointi-, arviointi-, testaus-, mittaus-, kalibrointi- ja muuta vastaavaa toimintaa liikelaitosten perusteiden ja tuottaa tähän toimintaan liittyviä palveluita markkinatilanteessa. Liikelaitostaminen parantaisi edellytyksiä vastata joustavasti teknisen turvallisuuden tai luotettavuuden erityisosaamiseen perustuvien palve-

luiden markkinoiden ja kysynnän kehitykseen.

Perustettava turvatekniikan keskus ryhtyisi hoitamaan nykyiselle teknilliselle tarkastuskeskukselle ja Sähkö tarkastuskeskukselle kuuluvia viranomaistehtäviä eli julkisen vallan käyttöä edellyttäviä tehtäviä. Tavoitteena on, että virastoon voitaisiin myöhemmin liittää valtionhallinnon eri organisaatioiden tekniseen turvallisuuteen ja luotettavuuteen liittyviä viranomaistoimintoja. Esityksen tarkoituksena on sellaisen asiantuntijaviraston perustaminen, joka keskitetysti hoitaisi tekniseen tarkastustoimintaan liittyviä viranomaistehtäviä, osallistuisi alan infrastruktuurin kehittämiseen sekä hoitaisi alan eurooppalaista ja muuta kansainvälistä yhteistyötä.

Teknillinen tarkastuskeskus lakkautettaisiin nyky muodossaan. Liikelaitosmuotoinen Teknillinen tarkastuskeskus ja turvatekniikan keskus jatkaisivat lakkautettavan teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa. Teknillisen tarkastuskeskuksen nykyinen henkilöstö siirtyisi uusien organisaatioiden palvelukseen. Vastaavasti on tarkoitus, että Sähkö tarkastuskeskuksessa viranomaistehtäviä hoitava henkilöstö siirtyisi uuden viraston palvelukseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 1995.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ .	1	5.2. Lausunnot	10
YLEISPERUSTELUT	3	6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	10
1. Johdanto	3	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
2. Nykytila	3	1. Lakiehdotusten perustelut	10
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	3	1.1. Laki Teknillisestä tarkastuskeskuksesta ..	10
2.2. Kansainvälinen kehitys	4	1.2. Laki turvatekniikan keskuksesta	13
2.3. Nykytilan arviointi	6	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	14
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset ...	6	3. Voimaantulo	14
4. Esityksen vaikutukset	7	4. Säättämisyjärjestys	14
4.1. Taloudelliset vaikutukset	7	LAKIEHDOTUKSET	15
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset ..	9	1. Laki Teknillisestä tarkastuskeskuksesta	15
4.3. Ympäristövaikutukset	9	2. Laki turvatekniikan keskuksesta	16
5. Asian valmistelu	9		
5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	9		

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden varmentamisjärjestelmien sopeuttaminen Euroopan yhdistymiskehitykseen edellyttää viranomaistehtäviin kuuluvan markkinavalvonnan ja teknisen tarkastustoiminnan erottamista toisistaan. Valtionhallinnon yleisten kehittämissävyönteiden mukaisesti tätä viranomaistehtävien ja teknisten tehtävien eriyttämisen periaatetta on tarkoitus soveltaa kaikkeen tekniseen tarkastustoimintaan ja siten myös aloilla, joihin yhdistymiskehityksellä ei ole suoraa vaikutusta. Viranomaistoiminnan ala supistuisi koskemaan lähinnä julkisen vallan käyttöä edellyttäviä tehtäviä.

Nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää teknillistä turvallisuutta ja luotettavuutta kansallisten ja kansainvälisten tarpeiden mukaisesti sekä tuottaa palveluita teollisuudelle, kaupalle ja yksityisille kansalaisille. Esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen mukaan teknillisen tarkastuskeskuksen maksullista palvelutoimintaa hoitava osa muutetaan pääosin valtion liikelaitokseksi. Lakiehdotus perustuu keskeisesti valtion liikelaitoksista annettuun lakiin (627/87), jäljempänä liikelaitoslaki. Ehdotetussa laissa Teknillisestä tarkastuskeskuksesta annetaan tarkastuskeskuksen erityispiirteiden takia tarpeelliset liikelaitoslakia täydentävät säännökset.

Teollisuudella ja muulla elinkeinoelämällä tulee olla riittävät mahdollisuudet saada säädöksissä edellytetyt tai muutoin tarpeellisia pidetyt tarkastus-, sertifiointi-, testaus-, mittaus-, kalibrointi- ja muut vastaavat tekniset palvelut kohtuullisin ehdoin myös tulevaisuudessa. Liikelaitosmuotoinen toiminta parantaisi mahdollisuuksia hoitaa teknistä tarkastustoimintaa asiakas- ja markkinalähtöisesti. Samalla voitaisiin kuitenkin varmistaa yhteiskunnan tekniselle turvallisuudelle ja luotettavuudelle asettamien vaatimusten toteutuminen. Lisäksi näin voitaisiin edellytykset teknisen tarkastustoiminnan avaamiseksi kilpailulle, mihin keskeisesti vaikuttaa teknistä tarkastustoimintaa koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen eurooppalaisella tasolla.

Nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen viranomaistehtävät siirrettäisiin esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen mukaisesti perustettavalle turvatekniikan keskukselle. Virastolle siirret-

täisiin myös Sähkötarkastuskeskus-nimisen julkisoikeudellisen yhdistyksen hoitamat viranomaistehtävät. Lisäksi tavoitteena on siirtää virastolle muualla hoidettavia tuotteiden ja laitojen valvontaan liittyviä viranomaistehtäviä sekä muita alan infrastruktuurin ylläpitämistä ja kehittämistä koskevia tehtäviä. Yhdistämällä viranomaistehtävät samaan organisaatioon voitaisiin saavuttaa kokonaisuutena, kun tekniseen tarkastustoimintaan liittyvää viranomaistoimintaa kehitetään eurooppalaisten tarkastus- ja valvontajärjestelmän edellyttämällä tavalla ja kansallisten tarpeiden mukaisesti.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Teknillinen tarkastuskeskus

Teknillinen tarkastuskeskus on kauppa- ja teollisuusministeriön alainen valtion virasto. Lisäksi tarkastuskeskus hoitaa tehtäviä liikenneministeriön, sisäasiainministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonaloilla. Teknillisen tarkastuskeskuksen toiminnan perusteista, toimialasta, tehtävistä ja ylimmästä johdosta säädetään teknillisestä tarkastuskeskuksesta annetussa laissa (65/84) ja asetuksessa (679/91). Lain mukaan tarkastuskeskuksen tehtävänä on suorittaa säännöksissä ja määräyksissä edellytetyt paineastiain, aerosolien, vaarallisten aineiden ja tuotteiden, ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden, kaivosten, mittaamisvälineiden ja jalometallituotteiden valvontaa ja tarkastusta sekä niihin liittyvää testausta. Tarkastuskeskukselle on annettu myös muita sen toimialaan soveltuvia tehtäviä. Lisäksi tarkastuskeskus palvelee asiakkaitaan tarjoamalla sopimusperusteisesti tarkastus-, arviointi-, sertifiointi-, testaus- ja kalibrointipalveluja.

Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinto ja organisaatio on järjestetty tarkastuskeskuksesta annetulla asetuksella ja työjärjestyksellä. Vuonna 1994 tarkastuskeskuksessa oli käytössään 260 henkilötyövuotta. Tarkastuskeskuksen maksullisen palvelutoiminnan tulot olivat vuonna 1994 noin 52 miljoonaa markkaa. Tarkastuskeskuksen kokonaismenot vuonna

1994 olivat 65 miljoonaa markkaa, joista tulot ylittävä osuus rahoitettiin valtion talousarvios-ta.

Sähkötarkastuskeskus

Sähkötarkastuskeskus on julkisoikeudellinen yhdistys, joka toimii kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistaman toimintasuunnitelman ja hyväksymän talousarvion mukaisesti. Sen tehtävänä on sähkölain (319/79) nojalla valvoa ja tarkastaa sähkölaitteita ja -laitteistoja.

Sähkötarkastuskeskus huolehtii sähkölaitteiden markkinavalvonnasta ja niiden sähkölaitteiden hyväksymisestä, jotka on sähkölaitteiden valvonnasta ja erältä lähkölaitteilta vaadittavasta hyväksynnästä annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen (1695/93) mukaan hyväksyttävä ennen niiden saattamista markkinoille. Sähkötarkastuskeskus myöntää sähkösuunnitteluun ja -urakointiin liittyviä lupia ja pätevyystodistuksia sekä valvoo muutenkin sähköalan ammattihenkilöiden ja urakoitsijoiden toimintaa. Sähkötarkastuskeskus valvoo sähkölaitosten asennustarkastustoimintaa sekä sähkölaitteistojen käyttöä tekemällä käyttöön-otto- ja määräaikaistarkastuksia. Myös hissien määräaikaistarkastukset kuuluvat Sähkötarkastuskeskuksen tehtäviin sähköllä toimivien hissien ja niihin verrattavien siirtolaitteiden tarkastamisesta ja huoltamisesta annetun kauppa- ja teollisuusministeriön (201/85) päätöksen nojalla. Lisäksi Sähkötarkastuskeskus tarkastaa työturvallisuuslain (299/58) nojalla annettujen valtioneuvoston päätösten mukaisesti erilaisia nostolaitteistoja.

Sähkölain mukaan Sähkötarkastuskeskus antaa yksityiskohtaisia teknisiä määräyksiä ja ohjeita sekä niihin liittyviä hallinnollisia määräyksiä ja ohjeita. Sähkötarkastuskeskuksesta annetussa asetuksessa (428/79) on sen tehtäviksi määrätty myös sähköturvallisuutta koskeva kehitys-, julkaisu-, neuvonta- ja tiedotustoiminta, kansainväliseen yhteistoimintaan osallistuminen sekä sähköalan standardisointitoiminnan tukeminen.

Sähkötarkastuskeskus on viime vuosina sopeuttanut toimintaansa muuttuviin olosuhteisiin muun muassa supistamalla henkilömäärää. Sähkötarkastuskeskuksen palveluksessa on nykyisin 230 henkilöä. Näistä noin 110 henkilön tehtäviin kuuluu viranomaistehtäviä. Muilta

osin tehtävät kuuluvat vapaan kilpailun alueeseen.

2.2. Kansainvälinen kehitys

Euroopan yhdentymisen keskeisenä tavoitteena on luoda yhdenmukainen markkina-alue, jossa tavarat, henkilöt, pääomat ja palvelut saavat liikkua vapaasti. Tavaroiden vapaata liikkumista hankaloittavat muun muassa kaupan tekniset esteet. Tavaroiden vapaan liikkuvuuden edistämiseksi Euroopan unionissa (EU) ja Euroopan talousalueella (ETA) noudatettavien periaatteiden mukaan tuotteita koskevat oleelliset vaatimukset yhdenmukaistetaan sekä tarkastustulokset ja yhdenmukaistamisen ulkopuolelle jäävät kansalliset vaatimukset tunnustetaan vastavuoroisesti.

Oleelliset vaatimukset yhdenmukaistetaan direktiivein, joiden laadinnassa käytetään nykyisin niin sanottua uutta menettelyä. Uuden menettelyn mukaan yhteisöharmonisointia vaativat alat valikoidaan entistä tarkemmin ja direktiiveissä määritellään ainoastaan oleelliset vaatimukset. Yksityiskohtaiset vaatimukset sisältyvät harmonisointeihin eurooppalaisiin standardeihin. Valmistajan on huolehdittava siitä, että direktiivien olennaiset vaatimukset täyttyvät. Vaatimustenmukaiseen tuotteeseen kiinnitetään CE-merkintä. Tämän jälkeen tuote voi liikkua vapaasti EU:n ja ETA:n alueella. Valtaosa direktiiveistä on kuitenkin edelleen vanhan menettelyn mukaan laadittuja. Ne eivät anna tuotteen valmistajalle samassa määrin harkintamahdollisuuksia.

Teknillisen tarkastuskeskuksen toimialalla tuotteita koskevat vaatimukset on harmonisoitu ja kansallista lainsäädäntöämme muutettu mittauslaitteiden, paineastioiden, kaasulaitteiden, nostolaitteiden, aerosolin ja räjähteiden osalta seuraavien direktiivien johdosta: muita kuin itsetoimivia vaakoja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (90/384/ETY), jäljempänä muita kuin itsetoimivia vaakoja koskeva direktiivi, mittauslaitteita ja metrologisia tarkastusmenetelmiä koskeviin yleisiin säännöksiin liittyvän jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (71/316/ETY); jäljempänä mittalaitedirektiivi sekä sitä tarkentavat erityisdirektiivit, yksinkertaisia painesäiliöitä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettu

neuvoston direktiivi (87/404/ETY), jäljempänä yksinkertaisia painesäiliöitä koskeva direktiivi, paineastioiden yleisiä säännöksiä sekä paineastioiden tarkastusmenetelmiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (76/767/ETY) sekä sitä tarkentavat erityisdirektiivit, kaasumaisia polttoaineita käyttäviä laitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (90/396/ETY), koneita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (89/392/ETY), jäljempänä konedirektiivi, aerosoleja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (75/324/ETY) ja siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähteiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annettu neuvoston direktiivi (93/15/ETY). Lisäksi valmisteilla on muun muassa paineellisia laitteita, mittauslaitteita ja jalometallituotteita koskevat uuden menettelyn mukaiset direktiivit, joilla on tarkoitus korvata vastaavat aiemmat direktiivit. Tulevaisuudessa uuden menettelyn mukaiset direktiivit kattavat lähes kokonaan tarkastuskeskuksen toimialan.

Sähkölakia ja siihen liittyviä säädöksiä on muutettu vastaamaan seuraavien sähkölaitteita ja -laitteistoja koskevien direktiivien vaatimuksia: tietyllä jännitealueella toimivia sähkölaitteita koskeva jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (73/23/ETY), jäljempänä pienjännitedirektiivi, lääkinnässä tai eläinlääkinnässä käytettävä sähkölaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (84/539/ETY), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäviä sähkölaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (76/117/ETY), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäviä, tietyn tyyppisellä suojauksella varustettuja sähkölaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (79/196/ETY), räjähdysvaarallisissa tiloissa kaivoskaasuille alttiissa kaivoksissa käytettäviä sähkölaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (82/130/ETY), sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi (89/336/ETY), jäljempänä EMC-direktiivi, sekä hissejä koskevat direktiivit (84/528/ETY ja 84/529/ETY).

Eräissä Euroopan maissa on vireillä ja osittain toteutettu teknisen tarkastustoiminnan organisointia koskevia uudistuksia. Eurooppalaisen järjestelmän pääperiaatteita ovat riippumattomuus ja avoimuus sekä ero toisaalta tuotteeseen ja toisaalta ympäristöön, työolosuhteisiin ja muihin vastaaviin olosuhteisiin kohdistuvien vaatimusten välillä. Tarkastustoiminnan riippumattomuus edellyttää muun muassa sen selkeää erottamista määräysten laatimisesta ja niiden noudattamisen valvonnasta.

Tuotteiden teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden eurooppalaisissa tarkastus- ja valvontajärjestelmässä erotetaan toisistaan tuotteiden ensivalvonta ja tuotteiden markkinavalvonta. Tuotteiden määräysten mukaisuudesta vastaavat niiden valmistajat ja Euroopan ulkopuolelta tapahtuvan tuonnin osalta maahantuojat. Tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi näillä on yleensä käytettävissään monia vaihtoehtoisia menetelmiä. Menettelyihin kuuluu joskus pakollisena valmistajan (maahantuojan) valitseman puolueettoman ulkopuolisen tarkastuslaitoksen joko tuotteisiin tai valmistajan toimintaan tai molempiin kohdistuvat tarkastukset. Tätä valvontaa kutsutaan ensivalvonnaksi. Viranomainen ei osallistu ensivalvontaan. Tuotteiden markkinavalvonnalla viranomainen selvittää, ovatko markkinoilla olevat tuotteet niitä koskevien määräysten mukaisia. Markkinavalvonta sisältää seuraamustoimenpiteet, jos tuotteet eivät ole määräysten mukaisia tai ne ovat muuten vaarallisia. EY:ssä kehitetyssä vaatimustenmukaisuuden arviointijärjestelmässä korostuu valmistajan vastuu tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Pätevät tarkastuslaitokset, niin sanotut ilmoitetut laitokset suorittavat uuden menettelyn mukaisissa direktiiveissä edellytetyt riippumattomat testaukset, tarkastukset ja sertifioinnit. Valtiot voivat ilmoittaa kunkin direktiivin alalta harkitsemansa määrän julkisia tai yksityisiä tarkastuslaitoksia. Jokainen ilmoitettu laitos voi toimia koko sisämarkkina-alueella. Teknillinen tarkastuskeskus toimii ilmoitettuna laitoksena yksinkertaisia painesäiliöitä ja muita kuin itsetoimivia vaakoja koskevien direktiivien nojalla. Tarkastuskeskus on myös hyväksytty tarkastuslaitokseksi vanhan menettelyn mukaisten mittauslaite- ja paineastiadirektiivien tehtäviin. Sähkötarkastuskeskus toimii ilmoitettuna laitoksena konedirektiivin, EMC-direktiivin, pienjännitedirektiivin ja hissejä koskevi-

en direktiivien sekä sähköenergiamittareita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin (76/891/ETY) perusteella.

Käyttö- ja olosuhdevalvontaa ja siihen liittyvää teknistä tarkastusta tai testausta ei EY ole toistaiseksi yhdenmukaistanut. Direktiiveissä kuitenkin edellytetään, että jäsenvaltiot järjestävät käyttö- ja olosuhdevalvonnan asianmukaisella tavalla, vaikka toteuttaminen onkin jätetty kansallisesti ratkaistavaksi asiaksi. Ehdotetun uudistuksen mukaan käyttö- ja olosuhdevalvonta kuuluisi viranomaisille. Käyttö- ja olosuhdevalvontaan liittyvät tekniset tarkastus- ja testaustehtävät kuuluisivat useimmiten tarkastus- ja testauslaitoksille.

Sekä sähköalalla että teknillisen tarkastuskeskuksen toimialalla on jo pitkään ollut kansainvälisiä tarkastus- ja testauksien vasta- vuoroista tunnustamista koskevia sopimuksia. Tavoitteena on ollut välttää tuotteeseen kohdistuvien tarkastusten ja testauksien moninkertainen tekeminen.

2.3. Nykytilan arviointi

Teknisen tarkastuksen toimintaympäristö on voimakkaasti muuttunut ja muuttumassa. Euroopan yhdentymiskehitys edellyttää tuotteiden tekniseen turvallisuuteen ja luotettavuuteen liittyvien viranomaistehtävien erottamista tarkastuksista ja muista teknisistä tehtävistä. Jako on tarkoituksenmukaista toteuttaa kokonaisuudessaan teknisessä tarkastus- ja valvontatoiminnassa.

Valtionhallinnon kehittämissuunnitelmat vaikuttavat myös teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaan. Tarkastustoiminnan muuttuvassa toimintaympäristössä on välttämätöntä ottaa asiakkaan tarpeet nykyistä paremmin huomioon. Toiminta ja talous on voitava joustavasti mukauttaa kysynnän muutoksiin ja asiakkaiden tarpeisiin.

Teknillisen tarkastuskeskuksen tekniset tehtävät eli sen maksullinen palvelutoiminta soveltuu hyvin harjoitettavaksi liikelaitosmuodossa. Liikelaitosmuodossa tarkastuskeskusta voidaan edelleen kehittää siten, että se on toiminnallisesti ja taloudellisesti riittävän toimintakykyinen. Tämä on erityisen tärkeää tarkastustoiminnan avautuessa yhä enemmän kilpailulle, kun samalla on varmistettava teknisen turval-

lisuuden ja luotettavuuden erityisosaamiseen perustuvien palvelujen saatavuus.

Viranomaisen tulee huolehtia niistä tehtävistä, joihin liittyy julkisen vallan käyttöä. Tämän vuoksi on tarpeen siirtää teknillisen tarkastuskeskuksen viranomaistehtävät perustettavaan uuteen virastoon, turvatekniikan keskuksen. Julkisen vallan käyttöä edellyttävät sähköturvallisuuteen liittyvät Sähkö tarkastuskeskuksen viranomaistehtävät tulee myös erottaa testaus- ja tarkastustoiminnasta. Nämä viranomaistehtävät tulee siirtää valtion viranomaisen hoidettaviksi. Keskittämällä kaikki viranomaistehtävät samalle organisaatiolle voidaan teknisen tarkastuksen viranomaistoimintaa kehittää tuloksellisuuden ja tuottavuuden parantamiseksi. Samalla saavutetaan kokonaisuutena kehitettävissä teknistä tarkastus- ja valvontatoimintaa eurooppalaisten järjestelmien mukaiseksi ja kansallisia tarpeita vastaavaksi.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on toteuttaa Euroopan yhdentymiskehitykseen liittyvät teknisen tarkastus- ja valvontatoiminnan organisatoriset uudelleenjärjestelyt. Lähtökohtana on turvata teollisuuden ja muun elinkeinoelämän sekä yhteiskunnan tarvitsemat viranomais- ja tekniset tarkastus- ja testauspalvelut. Uudistuksen lähtökohtana on lisäksi säilyttää henkilö-, omaisuus- ja ympäristövaaraa aiheuttavien laitteiden ja toimintojen nykyinen turvallisuus- ja luotettavuustaso sekä muutoinkin varmistaa teknistä tarkastusta ja sähköturvallisuutta koskevien säädösten ja määräysten noudattaminen nykyisen tasoisena.

Esityksessä ehdotetaan, että teknillisen tarkastuskeskuksen maksullisen toiminnan pääosasta muodostetaan kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle liikelaitoslaissa tarkoitettu liikelaitos, joka olisi nimeltään Teknillinen tarkastuskeskus. Tarkastuskeskuksen toimiala, tehtävät ja toiminta säilyisivät nykyisen kaltaisina. Viranomaistehtäviä varten perustetaan kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle uusi virasto, turvatekniikan keskus. Turvatekniikan keskuksen siirrettäisiin myös sähköturvallisuutta koskevat viranomaistehtävät. Toimenpiteen pyrkimyksenä on eriyttää toisaalta varsinainen tekninen tarkastustoiminta eli tarkastus-, sertifiointi-, arviointi-, testa-

us-, mittaus-, kalibrointi- ja muu vastaava toiminta sekä toisaalta viranomais tehtävät selkeästi toisistaan.

Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinto järjestettäisiin liikelaitoslain mukaisesti. Tarkastuskeskuksen toimintaa johtaisivat eduskunnan ja valtioneuvoston asettamien toiminta- ja tulostavoitteiden rajoissa hallitus ja toimitusjohtaja. Eduskunta määritteli tarkastuskeskukselle kuuluvien peruspalvelutehtävien laajuuden sekä päättäisi rahoituksesta. Kauppa- ja teollisuusministeriö vahvistaisi tarkastuskeskuksen palvelu- ja muut toimintatavoitteet sekä tarvittaessa sen osat eduskunnan hyväksymissä rajoissa. Esitys selkeyttää laitoksen ohjausta ja korostaa tarkastuskeskuksen omaa vastuuta toiminnan tuloksesta ja kilpailukyvyistä.

Turvatekniikan keskuksen keskitettäisiin nykyisin teknillisessä tarkastuskeskuksessa hoidettavat tuotevalvonta- ja lupatehtävät sekä muut julkisen vallan käyttöä edellyttävät viranomais tehtävät. Virastoon siirrettäisiin myös Sähkö tarkastuskeskuksen viranomais tehtävät. Virasto hoitaisi lisäksi kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin lupakäsittelyyn liittyvät tarkastustehtävät. Näidenkin tarkastusten osalta tavoitteena on toteuttaa tuotetarkastuksessa ja -valvonnassa noudatettava viranomaisen ja tarkastuslaitoksen välinen tehtäväjako. Tämän toteuttamista selvitetään erikseen.

Turvatekniikan keskuksen tehtävänä olisi valvoa ja edistää sähkölaitteisiin ja -laitteistoihin, paineastioihin, vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, kaivostuomintaan, vaarallisten aineiden kuljetukseen, räjähteisiin ja ampuma-aseisiin liittyvää turvallisuutta sekä mittaamisvälineisiin ja jalometallituotteisiin liittyvää luotettavuutta kansallisten ja kansainvälisten tarpeiden mukaisesti. Valvonta jakautuu tuotevalvontaan, toiminnan valvontaan ja toiminnanharjoittajien valvontaan. Toiminta kohdistuisi teollisuuteen, kauppaan, julkishallintoon ja yksityisiin kansalaisiin. Tuotevalvonnassa painopiste siirtyisi markkinavalvontaan. Eräillä sektoreilla on jo siirrytty uusien periaatteiden mukaisesti toimimaan markkinavalvontajärjestelmään. Viraston tehtävänä olisi valvonnan järjestäminen uuden tilanteen mukaisella tavalla ja valvonnan käytännön toteutus. Virastoon ei kuitenkaan kehitettäisi tuotteiden testaukseen tarvittavia valmiuksia, vaan virasto ostaisi markkinavalvonnassa tarvittavat palvelut asiantuntijalaitoksilta. Samoin tarkastustoiminnassa virasto hyö-

dyntäisi tarkastus- ja testauslaitosten teknistä asiantuntemusta ja kapasiteettia ostamalla niitä palveluita. Viraston tehtävänä olisi myös selvittää tarvittavien teknisten testaus- ja tarkastuspalvelujen saatavuutta sekä osallistua teknisen tarkastus- ja testaustoiminnan infrastruktuurin sekä lainsäädännön ja ohjauksen kehittämiseen eurooppalaisen järjestelmän mukaiseksi.

Uudistuksen tavoitteena on kehittää turvatekniikan keskukselta asiantuntijaviranomaisen, joka huolehtisi myös Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen asettamista kansainvälisistä velvoitteista ja tehtävistä. Uudelleenjärjestelyn hallinnollisena tavoitteena on lisäksi luoda organisatoriset edellytykset sille, että tekniseen tarkastukseen liittyvät viranomais tehtävät sekä alan infrastruktuurin kehittämistä koskevat tehtävät voidaan jatkossa laajemminkin siirtää viraston hoidettavaksi. Siirrettävät tehtävät on kuitenkin selvitettävä erikseen.

Teknillisen tarkastuskeskuksen henkilöstön oikeudellinen asema ei muuttuisi uudistuksessa. Henkilöstön oikeudet ja velvollisuudet pysyisivät ennallaan. Henkilöstöstä noin kolmannes siirtyisi turvatekniikan keskuksen palvelukseen ja muut uusimuotoiseen liikelaitokseen suoraan lain nojalla. Sähköturvallisuutta koskevien viranomais tehtävien hoitamista varten turvatekniikan keskuksen on tarkoitus perustaa lisäksi 30 uutta virkaa. Ne pyritään täyttämään Sähkö tarkastuskeskuksesta vapautuvalla henkilöstöllä.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Teknillinen tarkastuskeskus

Nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen liikelaitostoimintaan liittyvä vaihto- ja käyttöomaisuus siirrettäisiin liikelaitostetulle Teknilliselle tarkastuskeskukselle. Tarkoituksena on myös, että pääkaupunkiseudulla hajallaan olevat toiminnot, joita on vuokra- ja valtion omistamisella tiloissa, keskitettäisiin yhteen toimipisteeseen. Tätä varten nykyiselle tarkastuskeskukselle myönnettäisiin kertaluonteinen määräraha muuttamisesta aiheutuviin rakentamis-, muutto- ja investointikustannuksiin. Tar-

kastuskeskukselle siirtyisi oikeus myynti- ja lyhytaikaisten saamisten perimiseen sekä velvollisuus osto- ja muiden lyhytaikaisten velkojen maksamiseen. Erotuksen tarkastuskeskus tilittäisi valtiolle. Tarkastuskeskuksen virastoajalta syntynyt lomapalkkavelka on tarkoitus tarvittaessa rahoittaa talousarvioon otettavalla määrärahalla tai lainalla.

Käyttöomaisuus arvostettaisiin käypään arvoon, jonka arvioidaan olevan syyskuussa 1995 noin 2,7 miljoonaa markkaa. Myyntisaamisten arvioidaan olevan 3 miljoonaa markkaa ja lyhytaikaisten osto- ja siirtovelkojen 1,9 miljoonaa markkaa. Virastoajalta aiheutuvan lomapalkkavelan määräksi arvioidaan 3,1 miljoonaa markkaa.

Aloittavan taseen peruspääomaksi merkittäisiin 1 miljoonaa markkaa. Muuksi omaksi pääomaksi merkittäisiin 1,7 miljoonaa markkaa. Tarkastuskeskuksen taserakenteen vahvistamiseksi ja toimintaedellytykset saattamiseksi vastaamaan alan muiden yritysten toimintaa ja taloutta peruspääomaa on tarkoitus korottaa 8 miljoonalla markalla. Tätä varten esitetään erillistä määrärahaa.

Teknillisen tarkastuskeskuksen toiminnan arvioidaan aluksi olevan aloitusvaiheeseen liittyvien kertamenuluonteisten kulujen takia tappiollista. Alun jälkeen tarkastuskeskuksella arvioidaan laskelmien pohjalta olevan edellytykset liiketaloudellisesti kannattavaan toimintaan.

Teknilliselle tarkastuskeskukselle on tarkoitus säilyttää velvoitteena elinkeinoelämälle tärkeiden peruspalvelujen tuottaminen, kuten ainetta rikkomatonta koskevan NDT-pätevyöntekeskuksen toiminta ja asetarkastus. Näiden palvelujen kysyntä on Suomessa kuitenkin siinä määrin vähäistä, ettei palvelujen tuottamisen kustannuksia voida kaikilta osiltaan kohdentaa asiakkaille. Tältä osin sekä haja-asutusalueiden ja syrjäseutujen palvelujen turvaamiseksi arvioidaan tarvittavan valtion talousarvioon alkuvaiheessa noin 2,3 miljoonaa markkaa. Tämän rahoitustarpeen arvioidaan vähitellen pienenevän.

Turvatekniikan keskus

Turvatekniikan keskuksen perustamisessa yhdistetään teknillisen tarkastuskeskuksen ja Sähkötarkastuskeskuksen viranomaistoiminnot. Uuden viraston perustamisen yhteydessä

aiheutuu erityisesti Sähkötarkastuskeskuksesta siirtyvän toiminnan takia palkkaus- ja kulutusmenoja, jotka eivät ole aikaisemmin sisältyneet valtion talousarvioon. Vastaavasti nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen viranomaistoimintojen ja sitä hoitavan henkilöstön siirtyminen uuteen virastoon aiheuttaa toimintojen eriyttämisen ja uudelleenjärjestelyn takia lisämenoja, muun muassa omien atk-järjestelmien hankkimisesta. Myös matkustamiseen liittyvät menot tulevat kasvamaan viraston tehtäviin kuuluvan EU-jäsenyyden edellyttämän kansainvälisen yhteistyön takia.

Turvatekniikan keskuksen tehtävien sisältö muuttuu luonteeltaan erityisesti markkinavalvonnassa selvitysten ja tutkimusten teettämiseksi. Tavoitteena on, että virastossa on suppea asiantuntijajhenkilöstö, joka pääosin ostaa valvonnassa ja siihen liittyvässä kehitys- ja tutkimustoiminnassa tarvittavat testauspalvelut ja merkittävän osan tarkastuspalveluista ulkopuolisilta, markkinoilla toimivilta asiantuntija- ja tarkastuslaitoksilta sekä asiantuntijoilta. Tämä merkitsee ostopalveluihin tarvittavien määrärahojen kasvua.

Uuden viraston perustamisesta ei aiheudu välittömiä taloudellisia vaikutuksia elinkeinoelämään tai kotitalouksiin. Pitemmällä aikavälillä arvioidaan elinkeinoelämälle ja kotitalouksille samoin kuin koko kansantaloudelle syntyvän säästöjä parantuvan teknisen turva- ja luotettavuustason seurauksena. Sähköalalla valvonta- ja tarkastustoiminnan luonteen muuttuminen saattaa merkitä eräillä toimialoilla, kuten hissitarkastuksessa ja sähköalan pätevyiden saannissa, kustannusten nousua, mikä aiheutuu lähinnä kustannusten kohdentamisesta uudella tavalla. Toisaalta eräiden kustannusten, kuten valvontaan ja norminvalmisteluun liittyvien palvelujen siirtyminen valtion talousarviosta maksettavaksi, vähentää Sähkötarkastuskeskuksen kustannuksia ja asiakkailta perittäviä maksuja.

Taloudelliset vaikutukset yhteensä

Uudistuksesta ei aiheudu merkittäviä taloudellisia vaikutuksia yhteiskunnan kannalta. Tehtävien erottaminen ja uusien valvontakeinojen, muun muassa markkinavalvonnan, käyttöönotto merkitsee valtion taloudelle ainakin alkuvaiheessa vähäistä menojen kasvua, koska tuloa tuottava tarkastustoiminta on tar-

koitus siirtää valtion talousarvion ulkopuolelle. Markkinavalvonnan kustannusten kattamista on tarkoitus selvittää erikseen.

Uudistuksesta aiheutuisi valtion talousarvion vuonna 1995 vajaan 19 miljoonan markan suuruinen kertamenoluontoinen menonlisäys. Pääosan tästä muodostavat perustettavan liikelaitoksen tilaratkaisun rahoitus (7,4 milj. markkaa) ja peruspääoman korotus (8 milj. markkaa). Perustamisvaiheen jälkeen valtion talousarvioon tulisi noin 20 miljoonan markan menonlisäys. Lähtökohtana on ollut, ettei viranomaistehtävien tulokertymä alkuvaiheessa lisäännä.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Teknillinen tarkastuskeskus ja turvateknikan keskus päättäisivät itse sisäisestä hallinnostaan ja sen järjestämisestä.

Teknillisen tarkastuskeskuksen liikelaitostamisella ja turvateknikan keskuksen perustamisella ei olisi välittömiä henkilöstövaikutuksia, koska nykyisen tarkastuskeskuksen henkilöstö siirtyisi esitykseen sisältyvien lakiehdotusten nojalla suoraan näiden organisaatioiden palvelukseen. Lisäksi turvateknikan keskuksen on tarkoitus perustaa 30 uutta virkaa sähköturvallisuuteen liittyviin viranomaistehtäviin. Nämä virat pyritään täyttämään Sähkö tarkastuskeskuksesta vapautuvalla henkilöstöllä.

4.3. Ympäristövaikutukset

Turvateknikan keskuksen perustamisella ja teknillisen tarkastuskeskuksen liikelaitostamisella on tarkoitus säilyttää nykyinen teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden taso myös ympäristövahinkojen torjumisen osalta. Uudistuksella pyritään edistämään voimavarojen tehokasta käyttöä tarvittavan ympäristöturvallisuuden tason saavuttamiseksi järjestämällä viranomaisvalvonta uudella tavalla. Tarkoituksena ei ole, että virasto ja tarkastuslaitos tekisivät päällekkäisiä tarkastuksia. Viraston tehtävänä olisi periaatetasolla huolehtia siitä, että ympäristövahinkojen estämiseksi asetetut tavoitteet toteutuvat sekä tähän liittyen tehdä tarvittavia ehdotuksia tarkastuspalvelujen saatavuuden järjestämiseksi ja säädosmuutoksiksi. Uudistus antaisi myös Tekniselle tarkastuskeskukselle nykyistä paremmat mahdollisuudet kehittää

erilaisia ympäristöarviointia ja -tarkastuspalveluita, joiden avulla teollisuus ja muu elinkeinoelämä voivat vähentää toimintaansa liittyviä ympäristöriskejä.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Teknillisen tarkastustoiminnan kehittämistarpeita on selvitetty valtioneuvoston asettaman teknillisen tarkastuksen komitea -91:n (TETAKO-komitea, komiteanmietintö 1992:30) työn yhteydessä. Sen perusteella annettiin 3 päivänä joulukuuta 1992 valtioneuvoston periaatepäätös teknillisen tarkastustoiminnan kehittämisestä. Periaatepäätöksessä teknisen tarkastustoiminnan organisoinnin lähtökohtana on tehtävien jakaminen viranomais-tehtäviin sekä teknisiin tehtäviin. Tekniset tarkastus- ja testaustehtävät erotetaan virastojen ja laitosten viranomaistehtävistä. Tarkastus- ja testaustehtävät organisoidaan toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäisiksi tulosyksiköiksi. Julkiset tarkastuslaitokset muutetaan tarvittavan siirtymäajan kuluessa osakeyhtiöiksi tai liikelaitoksiksi, jos tämä on mahdollista.

Kauppa- ja teollisuusministeriö asetti 25 päivänä helmikuuta 1993 työryhmän (TAVI-työryhmä, Kauppa- ja teollisuusministeriön työryhmä- ja toimikuntaraportteja 20/1993), jonka tehtävänä oli muun muassa selvittää kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan teknistä tarkastusta suorittavien virastojen ja laitosten osalta, miten viranomaistehtävät sekä tekniset tarkastus- ja testaustehtävät erotetaan toisistaan ja miten ne organisoidaan valtioneuvoston 3 päivänä joulukuuta 1992 tekemässä periaatepäätöksessä esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Työryhmä esitti viranomaistehtävien ja teknisten tehtävien erottamiseksi neljä vaihtoehtoa ratkaisumallia, joiden etuja ja haittoja sekä toteuttamismahdollisuuksia se tarkasteli. Työryhmä ehdotti myös, että teknisiä tehtäviä tekeviä liikelaitoksia tai osakeyhtiöitä perustettaessa tai uudelleen organisoitaessa tulee pyrkiä kilpailukykyisiin, tehokkaisiin ja taloudellisiin yksiköihin.

Valtioneuvoston 17 päivänä kesäkuuta 1993 tekemässä periaatepäätöksessä toimenpiteistä keskushallinnon ja aluehallinnon uudistamiseksi on kannanotto, jonka mukaan vuonna 1994 selvitetään tekniseen tarkastukseen soveltuva

organisaatiomuoto, joita voivat olla liikelaitos tai osakeyhtiö. Valtion vuoden 1994 talousarvion yleisperustelujen mukaan tekniseen tarkastuksen toimintaan soveltuva organisaatiomuoto selvitetään vuonna 1994.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta käsittelee 22 päivänä maaliskuuta 1994 vaihtoehtoa, jonka mukaan teknillisen tarkastuskeskuksen ja Sähkö tarkastuskeskuksen viranomaistehtäviä varten perustetaan kauppa- ja teollisuusministeriön alainen virasto sekä tarkastuskeskuksen teknisiä tehtäviä varten valtion liikelaitos. Asia oli myös 20 päivänä joulukuuta 1994 talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsiteltävänä.

Kauppa- ja teollisuusministeriö asetti 6 päivänä huhtikuuta 1994 työryhmän, jonka tehtäväksi asetettiin muun muassa seurata, ohjata ja koordinoita teknisten tehtävien ja viranomais-tehtävien erottamista Sähkö tarkastuskeskuksessa ja teknillisessä tarkastuskeskuksessa. Työryhmässä on teknillisen tarkastuskeskuksen ja Sähkö tarkastuskeskuksen sekä niiden henkilöstön edustajat.

5.2. Lausunnot

Kauppa- ja teollisuusministeriö pyysi TETA-KO-komitean mietinnöstä lausunnon ministeriöltä, keskusvirastoilta, teollisuuden ja elinkeinoelämän etujärjestöiltä, kuntien keskusjärjestöiltä sekä keskeisiltä työntekijäjärjestöiltä. Lausunnoissa suhtauduttiin pääosin myönteisesti

sesti komitean ehdotuksiin. Kritiikkiä esitettiin muun muassa norminantoa ja ministeriöiden välistä työnjakoa koskeviin ehdotuksiin.

Kauppa- ja teollisuusministeriö pyysi TAVI-työryhmän raportista lausunnot ministeriöiltä, keskeisiltä virastoilta, elinkeinoelämän järjestöiltä sekä työmarkkinajärjestöiltä. Pääosa lausunnonantajista kannatti viranomaistehtävien ja teknisten tehtävien erottamista eri organisaatioihin. Lausunnonantajissa erityisesti sähköalan järjestöt olivat hyvin edustettuina, sillä lausuntoa pyydettiin kaikilta Sähkö tarkastuskeskuksen jäsenjärjestöiltä. Lähes kaikki sähköalan järjestöt vastustivat erityisesti sähköturvallisuuteen liittyvien viranomaistehtävien yhdistämistä muihin organisaatioihin.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 ensimmäiseen lisätalousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Teknillisen tarkastuskeskuksen viranomais-tehtävien ja teknisten tehtävien erottamiseksi toisistaan on tarkastuskeskuksen toimialan ai-neellista lainsäädäntöä muutettava. Tarvittavien säädosmuutosten valmistelu on aloitettu. Sähköturvallisuuteen liittyvien viranomaistehtävien ja teknisten tehtävien erottamista edellyttävät säädosmuutokset otetaan huomioon sähköturvallisuuslain valmistelussa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki Teknillisestä tarkastuskeskuksesta

1 §. *Hallinnollinen asema.* Teknillinen tarkastuskeskus olisi kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla toimiva liikelaitos. Ministeriön tehtävänä olisi yleisesti valvoa ja seurata tarkastuskeskuksen toimintaa. Kauppa- ja teollisuusministeriö valmistelisi ja esittelisi valtioneuvostossa tarkastuskeskusta koskevat asiat. Näitä ovat liikelaitoslain 11 ja 12 §:ssä, 20 §:n 1 momentissa ja 27 §:n 2 momentissa tarkoitetut

asiat. Kauppa- ja teollisuusministeriö päättäisi tarkastuskeskuksen tulos-, palvelu- ja muista toimintatavoitteista eduskunnan hyväksymissä rajoissa siten kuin 7 §:ssä tarkemmin säädetäisiin. Lisäksi kauppa- ja teollisuusministeriölle siirrettäisiin valtioneuvostolle liikelaitoslain 14 §:ssä ja 15 §:n 3 momentissa säädetyt asiat.

Teknilliseen tarkastuskeskukseen sovellettaisiin liikelaitoslakia. Se sisältää säännökset valtion liikelaitosten toimintaa, taloutta ja ulkoista ohjausta koskevista yleisistä periaatteista. Ehdotetulla lailla täydennettäisiin liikelaitoslain säännöksiä sekä annettaisiin tarkastuskeskuk-

sen erityispiirteiden takia tarpeelliset säännökset.

2 §. *Toimiala ja tehtävät.* Teknillisen tarkastuskeskuksen toimiala ehdotetaan säilytettäväksi pääosin nykyisen sisältöisenä lukuun ottamatta viranomaistoimintaa, joka ehdotetaan siirrettäväksi turvatekniikan keskuksen. Tarkastuskeskus olisi tarkastus-, sertifiointi-, arviointi-, testaus-, mittaus-, kalibrointi- ja muita vastaavia palveluja tuottava liikelaitos. Tarkastuskeskus voisi harjoittaa myös näihin palveluihin liittyvää muuta liiketoimintaa. Tarkastuskeskuksen toimialan tulisi olla riittävän väljä, jotta se mahdollistaisi kokonaispalvelujen kehittämisen ja asiakkaiden tarpeiden huomioon ottamisen nykyistä paremmin. Tarkastuskeskus hoitaisi lisäksi sen toimialaan liittyvät peruspalvelutehtävät, joista sovitaan laitoksen palvelu- ja muita toimintatavoitteita sekä tulostavoitteita määrättäessä. Näihin peruspalvelutehtäviin voi esimerkiksi kuulua palvelujen saatavuuden varmistaminen koko maassa, erityisesti haja-asutusalueilla ja syrjäseuduilla, taikka eräiden maamme teollisuudelle ja muulle elinkeinoelämälle tarpeellisten mutta kysynnältään vähäisten palvelujen ylläpitäminen.

Teknillisen tarkastuskeskuksen keskeisenä tehtävänä olisi tuottaa säännöksissä ja määräyksissä edellytetyt henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen torjumiseksi tarpeelliset tarkastukset, testaukset ja muut palvelut. Toiminta perustuisi tekniseen turvallisuuden ja luotettavuuden erityisasiantuntemukseen sekä sen jatkuvaan ylläpitoon ja kehittämiseen. Tarkastuskeskus voisi toimia kotimaassa ja ulkomailla.

3 §. *Palvelu- ja toimintatavoitteet.* Teknillisen tarkastuskeskuksen olisi huolehdittava sen tehtäviin kuuluvien palvelujen taroituksenmukaisesta tarjonnasta sekä niiden kehittämisestä. Tarkastuskeskuksen olisi palveluja kehittäessään otettava huomioon asiakkaiden tarpeiden lisäksi koko yhteiskunnan tarpeet. Asiakkaiden eli tarkastuskeskuksen palveluja käyttävien yritysten, viranomaisten ja kansalaisten kannalta on vaatimuksena, että laitos pystyy tuottamaan taloudellisesti, riittävästi ja tarpeeksi korkeatasoisia palveluja sekä toimimaan eurooppalaisessa tarkastusjärjestelmässä edellytetyllä tavalla.

Pykälässä mainittujen palvelutavoitteiden lisäksi eduskunta voi antaa liikelaitoslain nojalla tarvittaessa tarkempia palvelu- ja muita toimintatavoitteita.

4 §. *Lainanotto.* Liikelaitoslain 8 §:n 1 momentin mukaan Teknillinen tarkastuskeskus voi ottaa lainaa, jonka takaisinmaksu on alle vuoden, ja toimitusluottoa. Saman pykälän 2 momentin mukaan tarkastuskeskukselle voidaan laitoskohtaisessa laissa antaa oikeus ottaa eduskunnan suostumuksen rajoissa myös sellaista lainaa, jonka takaisinmaksuaika on yli vuoden. Ehdotuksen mukaan tarkastuskeskukselle myönnettäisiin mainitun pykälän mukainen oikeus pitkäaikaisen lainan ottamiseen. Lainanotto tapahtuisi liikelaitoslain mukaisesti valtioneuvoston asettamin rajoituksin ja ehdoin.

Lainaa voi olla tarve ottaa erilaisiin investointeihin, kuten suurempien tarkastus- ja testausvälineinvestointien rahoittamiseksi. Lainaa voidaan käyttää myös työmarkkinahäiriön tai muun ulkoisen tapahtuman aiheuttaman rahoitustilanteen heikkenemisen korjaamiseksi sekä lisäksi siirtymävaiheen taloudellisten järjestelyjen toteuttamiseksi.

5 §. *Hinnoittelu.* Liikelaitoslain 7 §:n mukaisesti Teknillinen tarkastuskeskus päättäisi tuottamistaan palveluista perittävistä hinnoista. Hinnat päätettäisiin lähtökohtaisesti liiketaloudellisin perustein. Tämä edellyttää tarkastuskeskuksen palvelujen hinnoittelemista siten, että liiketoiminnan tuotoilla katetaan liikelaitoksen kulut, joihin kuuluvat myös käyttöomaisuuden poistot ja sijoitetulle pääomalle asetetut tuottovaatimukset. Hinnoittelussa on lisäksi otettava huomioon liikelaitokselle asetetut palvelu- ja muut toimintatavoitteet. Asetuksella säädetään kuitenkin ne palvelut, joiden hinnoista tai hintojen yleisestä tasosta valtioneuvosto määrää.

6 §. *Korvaukset.* Liikelaitoslain 9 §:n mukaan valtion talousarvioon voidaan ottaa määräraha korvauksen myöntämiseen liikelaitokselle määrätyn tehtävän suorittamiseksi sekä asetettujen palvelu- ja muiden toimintatavoitteiden saavuttamiseksi. Korvauksia voidaan myöntää käytö- ja investointimenoihin, tietyn toiminnan tai sen osan ylläpitämiseen, hintojen alentamiseen, liiketaloudellisesti kannattamattomien tehtävien hoitamiseen tai toimeksiannon luonteiseen tehtävään.

Erityisistä syistä Teknillisen tarkastuskeskuksen peruspalvelutehtävät voitaisiin määrätä liiketaloudellista hintaa alemmiksi. Liiketaloudellisesti kannattavaa hintaa alemmaa hintaa olisi tarkoitus käyttää hyvin rajoitettusti. Pyrkimyksenä olisi saattaa tarkastuskeskuksen toi-

minta kaikilta osin liiketaloudellisesti kannattavaksi silloin, kun ulkoiset tekijät eivät tätä estä.

Liikelaitoslain 7 §:n mukaan hinnoista päätettäessä on otettava huomioon eduskunnan liikelaitokselle asettamat palvelu- ja muut toimintatavoitteet. Teknisten tarkastuspalveluiden tarjoamisesta ja niiden ylläpidosta teollisuuskeskusten ulkopuolisilla alueilla aiheutuu tarkastuskeskukselle vuositasolla ylimääräisiä kustannuksia. Näiden palvelujen saatavuuden varmistamiseksi syrjäseuduilla ja harvaanasutuilla alueilla on valtion talousarvioon tarpeen ottaa vuosittain määräraha.

Teknillisen tarkastuskeskuksen tehtäviin kuuluu tuottaa eräitä peruspalveluja, joista aiheutuvat kustannukset ovat tuottoja suurempia. Henkilö-, käyttö- ja pääomakustannukset nousevat toiminnan edellyttämän vähimmäistason takia tasolle, jota vastaavaa tuloutusta ei kysynnän vähäisyyden takia voida kerätä. Kaikkien kustannusten periminen välittömästi asiakkailta nostaisi yksittäisten suoritteiden hinnan kohtuuttomaksi. Toisaalta näiden toimintojen lopettaminen kannattamattomina olisi teollisuuden ja alan elinkeinotoiminnan kannalta vahingollista. Korvaavat palvelut jouduttaisiin hankkimaan mahdollisesti ulkomailta, niiden saatavuus olisi kyseenalaista ja yritys joutuisi mahdollisesti palvelun puuttumisen takia lopettamaan toimintansa tai rajoittamaan toimintaansa markkinoilla. Tämän vuoksi tarkastuskeskukselle korvattaisiin määrättyjen kannattamattomien tehtävien hoitamisesta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset. Pykälän mukaan tarkastuskeskus olisi velvollinen hoitamaan tällaisen tehtävän siitä kertyvien tulojen ja mainitun korvauksen rajoissa, jollei sitä ole otettu huomioon tulostavoitteita asetettaessa.

Eurooppalaisessa tuotteiden tarkastusjärjestelmässä voi kukin maa ilmoittaa tarpeelliseksi katsomansa määrän laitoksia, jotka tuottavat niin sanottuja kolmannen osapuolen testauksia ja tarkastuksia EY:n direktiiveissä edellytetyissä tapauksissa. Teollisuuden toimintaedellytysten ja tuotteiden viennin kannalta on tärkeää varmistaa, että tarvittavat ilmoitettujen laitosten testaus- ja tarkastuspalvelut on maastamme saatavissa. Teknillisen tarkastuskeskuksen toiminta eurooppalaisen tarkastusjärjestelmän mukaisena ilmoitettuna laitoksena edellyttää testaustoimintaa koskevien perusvalmiuksien kehittämistä. Varsinkin alkuvaiheessa nämä

investoinnit aiheuttavat tarkastuskeskukselle kustannuksia, joita ei voida lyhyellä aikavälillä periä välittömästi asiakkailta. Myös näitä kustannuksia on tarkoitus kattaa valtion talousarvioon otettavalla määrärahalla.

7 §. *Kauppa- ja teollisuusministeriön ohjaus.* Liikelaitoslain 10 §:n mukaisesti eduskunta päättäisi Teknillisen tarkastuskeskuksen keskeisistä palvelutavoitteista ja muista toimintatavoitteista. Ehdotuksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö päättäisi tämän jälkeen tarkastuskeskuksen palvelutavoitteista ja muista toimintatavoitteista eduskunnan hyväksymissä rajoissa sekä tulostavoitteesta ja tarvittaessa sen osista. Ministeriö päättäisi myös tarkastuskeskuksen talouden ja toiminnan vuotta pitempää ajanjaksoa koskevista tavoitteista. Tarkoituksena on, että kauppa- ja teollisuusministeriö voisi tarvittaessa täsmentää tarkastuskeskukselle asetettuja tavoitteita. Ehdotuksessa liikelaitoslain 11 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan sekä 12 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvostolle kuuluva ratkaisuvallta on liikelaitoslain 26 §:n mukaisesti siirretty kauppa- ja teollisuusministeriölle.

Kauppa- ja teollisuusministeriön ratkaistavaksi siirrettäisiin myös liikelaitoslain 26 §:n nojalla Teknilliselle tarkastuskeskukselle asetettujen tehtävien tai velvoitteen hoitamisesta taikka asetettujen palvelu- tai toimintatavoitteiden saavuttamisesta aiheutuvien kustannusten korvaaminen.

8 §. *Hallituksen määrääminen ja toimitusjohtajan nimittäminen.* Kauppa- ja teollisuusministeriön tehtäväksi säädettäisiin lisäksi määrätä ja vapauttaa Teknillisen tarkastuskeskuksen hallitus liikelaitoslain 14 §:n mukaisesti sekä nimittää ja irtisanoa tarkastuskeskuksen toimitusjohtaja liikelaitoslain 15 §:n 3 momentin mukaisesti. Muutoin tarkastuskeskuksen hallitukseen ja toimitusjohtajaan sovellettaisiin, mitä liikelaitoslaissa säädetään.

9 §. *Tarkemmat säännökset.* Asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä muun muassa hallituksen kokoonpanosta ja tehtävistä, ylimmän johdon kelpoisuusvaatimuksista sekä es-teellisyysdestä ja salassapidosta.

10 §. *Voimaantulo.* Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä marraskuuta 1995. Samalla kumottaisiin nykyisestä teknillisestä tarkastuskeskuksesta annettu laki siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Pykälän mukaan toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi voitaisiin ryhtyä ennen sen

voimaantuloa. Tällaista toimintaa vaativia seikkoja olisivat muun muassa toiminnan suunnittelu ja organisointi, toimitiloja koskevat kysymykset, liikelaitokseen siirtyvän henkilöstön koulutuksen järjestäminen ja markkinoinnin valmistelutehtävät.

11 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälän tarkoituksena on välttää epäselvät toimivaltasuhteet lain tullessa voimaan sekä taata valtiolle kuuluvien oikeuksien, etujen ja velvollisuuksien säilyttäminen. Tarkoituksena on myös turvata ulkopuolisten oikeudenhaltijoiden asema Teknillisen tarkastuskeskuksen organisaatiotyypin muuttuessa. Liikelaitosmuotoinen tarkastuskeskus jatkaisi nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa ja vastaisi niistä tehtävistä, jotka laissa ja asetuksessa olevien säännösten mukaan ovat kuuluneet nykyiselle tarkastuskeskukselle ja joita ei lailla tai asetuksella säädetä turvatekniikan keskuksen tehtäviksi. Tavoitteena on uudistaa teknillisen tarkastuskeskuksen toimialan aineellista lainsäädäntöä samanaikaisesti ehdotetun lain kanssa siten, että tehtävät jakaantuisivat selkeästi joko ehdotetun lain mukaiselle tarkastuskeskukselle tai perustettavalle turvatekniikan keskukselle.

Nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen virat sekä vakinainen virkasuhteessa ja työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyisivät ehdotetun lain mukaiseen Teknilliseen tarkastuskeskukseen, jollei turvatekniikan keskukselta ehdotetussa laissa muuta säädettäisi. Henkilöstö säilyttäisi aikaisemmat oikeutensa ja velvollisuutensa. Tarkastuskeskuksen ylijohtaja siirtyisi Teknillisen tarkastuskeskuksen toimitusjohtajaksi.

Ehdotetun lain mukainen Teknillinen tarkastuskeskus hoitaisi yhteistyössä turvatekniikan keskuksen kanssa nykyiselle teknilliselle tarkastuskeskukselle kuuluneet hallinto- ja tilinpito-tehtävät. Näin voitaisiin joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti järjestää näiden asioiden käsittely loppuun.

1.2. Laki turvatekniikan keskuksesta

1 §. *Hallinnollinen asema ja tehtävät.* Turvatekniikan keskus toimisi kauppaja teollisuusministeriön alaisena. Viraston tehtävänä olisi valvoa teknistä turvallisuutta ja luotettavuutta henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen estämiseksi. Virasto valvoisi myös tuotteiden vaatimustenmukaisuutta. Tehtäväalue määräy-

tyisi asianomaisessa erityislainsäädännössä ja olisi alkuvaiheessa sama kuin nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen viranomaistoiminta, minkä lisäksi virasto hoitaisi sähkölainsäädäntöön perustuvia viranomaistehtäviä. Tehtävien sisältö ja viraston toimintamenetelmät täsmennettäisiin toimialakohtaisesti myös kysymyksessä olevissa erityissääöksissä. Viraston yhtenä tehtävänä olisi tuotteiden markkinavalvonnan järjestäminen ja siitä huolehtiminen. Teknisen tarkastustoiminnan yleisestä tehtäväjaosta poiketen virasto hoitaisi kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin lupakäsittelyyn liittyviä tarkastustehtäviä.

Viraston tehtävänä olisi myös harjoittaa viranomaisyhteistyötä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla, osallistua teknisen tarkastus- ja testaustoiminnan infrastruktuurin kehittämiseen sekä edistää teknistä turvallisuutta ja luotettavuutta toimialallaan muun muassa tekemällä tutkimuksia ja selvityksiä sekä harjoittamalla alan tiedottamis- ja koulutustoimintaa. Teknisen tarkastustoiminnan lainsäädäntö tulee lähivuosina voimakkaasti muuttumaan eurooppalaisen yhdentymiskehityksen seurauksena. Tähän liittyen viraston tehtävänä olisi seurata toimialansa EY:n direktiivien kehittämistä sekä avustaa kauppaja teollisuusministeriötä säännösten ja määräysten valmistelussa. Lisäksi turvatekniikan keskukselle voitaisiin säätää myös muita tehtäviä.

Turvatekniikan keskus huolehtisi sille annettujen tehtävien toteuttamisesta muun muassa ostamalla tarvittavia tarkastus-, testaus-, arviointi- ja muita asiantuntijapalveluja. Näin virasto voisi hoitaa tehtäviään joustavasti ja tehokkaasti.

Turvatekniikan keskus hoitaisi mittatekniikan keskuksen eräät hallinnolliset ja taloushallinnolliset sekä suunnittelutehtävät siten kuin siitä säädetään asetuksella. Vastaavia tehtäviä on hoitanut nykyinen teknillinen tarkastuskeskus, jolta ne ehdotetun lain nojalla siirtyisivät turvatekniikan keskukselle.

2 §. *Alihankinnat.* Turvatekniikan keskukselle on tarpeen varata mahdollisuus käyttää ulkopuolisia palveluja tutkimusten, selvitysten ja muiden toimialaansa kuuluvien tehtävien suorittamisessa.

3 §. *Johtokunta.* Turvatekniikan keskuksen johdossa olisi johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädettäisiin asetuksella. Johtokunnassa olisivat edustettuina keskuksen kannalta tärkeät sidosryhmät.

4 §. *Valvontamaksu.* Turvatekniikan keskuksen toiminta rahoitettaisiin valtion talousarviosta. Mikäli valvontatoiminnasta aiheutuvat kustannukset voidaan kohdistaa riittävän tarkoin rajattuun ryhmään, on asianmukaista periä näiltä myös toiminnan kustannukset. Koska valtion maksuperustelain (150/92) nojalla valvontamaksujen perimisoikeus ei ole selvä, ehdotetaan asetuksella voitavan tarvittaessa säätää erikseen määriteltyjen toimintojen kustannusten kattamisesta vuotuisilla valvontamaksuilla.

5 §. *Tarkemmat säännökset.* Asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä viraston toiminnasta.

6 §. *Voimaantulo.* Laki turvatekniikan keskukselta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä marraskuuta 1995. Toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi voitaisiin ryhtyä ennen sen voimaantuloa. Tämä on tarpeen, jotta toimintaa voitaisiin suunnitella ja organisoida jo ennen viraston perustamista.

7 §. *Siirtymäsäännökset.* Turvatekniikan keskukselle siirtyisivät nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen valvonta- ja muut viranomaistehdävät. Muut nykyisen tarkastuskeskuksen tehtävät jäisivät liikelaitostettuun Teknilliseen tarkastuskeskukseen. Pykälän tarkoituksena on välttää epäselvät toimivaltasuhteet lain voimaan tullessa sekä taata valtiolle kuuluvien oikeuksien, etujen ja velvollisuuksien säilyttäminen. Tavoitteena on uudistaa teknillisen tarkastuskeskuksen toimialan aineellista lainsäädäntöä viraston ja liikelaitoksen tehtäväjaon edellyttämällä tavalla siten, että uudistus tulisi voimaan samanaikaisesti ehdotetun lain kanssa. Turvatekniikan keskukselle siirtyisivät lisäksi Sähkö tarkastuskeskukselle kuuluvat valvonta- ja muut viranomaistehdävät sen mukaan kuin erikseen asetuksella säädetään.

Nykyisen teknillisen tarkastuskeskuksen vi-

rat siirtyvät valvonta- ja viranomaistehtävien osalta turvatekniikan keskukseseen. Vastaava vakinainen virka- ja työsuhteessa oleva henkilöstö siirtyisi virastoon säilyttäen aikaisempiin palvelussuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Turvatekniikan keskus hoitaisi yhteistyössä liikelaitostetun Teknillisen tarkastuskeskuksen kanssa nykyiselle teknilliselle tarkastuskeskukselle kuuluneet hallinto- ja tilinpitotehtävät vielä 1 päivän marraskuuta 1995 jälkeenkin siltä osin kuin siihen olisi tarvetta.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Teknillisessä tarkastuskeskuksessa ja turvatekniikan keskuksessa ehdotettujen lakien täytäntöönpanosta on tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä asetuksella.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä marraskuuta 1995.

4. Säättämisjärjestys

Ehdotuksen mukaiset lait voidaan säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Liikelaitosuudistuksen edellyttämät hallitusmuodosta poikkeavat säännökset sisältyvät valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n nojalla säädettyyn liikelaitoslakiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Teknillisestä tarkastuskeskuksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Hallinnollinen asema

Teknillinen tarkastuskeskus on kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitos.

Teknilliseen tarkastuskeskukseen sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87), jollei tässä laissa toisin säädetä.

2 §

Toimiala ja tehtävät

Teknillinen tarkastuskeskus harjoittaa tarkastus-, sertifiointi-, arviointi-, testaus-, mittaus-, kalibrointi- ja muuta vastaavaa toimintaa sekä tuottaa tähän liiketoimintaan liittyviä palveluita. Lisäksi tarkastuskeskus hoitaa sen toimialaan liittyvät peruspalvelutehtävät, joista sovitaan laitoksen palvelu- ja muita toimintatavoitteita sekä tulostavoitteita määrättäessä.

Asetuksella ja valtioneuvoston päätöksellä voidaan Teknilliselle tarkastuskeskukselle antaa myös muita sille soveltuvia tehtäviä.

3 §

Palvelu- ja toimintatavoitteet

Teknillisen tarkastuskeskuksen tulee huolehtia sen tehtäviin kuuluvien palveluiden tarkoituksenmukaisesta tarjonnasta sekä niiden kehittämisestä ottaen huomioon asiakkaiden ja koko yhteiskunnan tarpeet.

4 §

Lainanotto

Teknillisellä tarkastuskeskuksella on oikeus ottaa eduskunnan suostumuksen rajoissa lainaa, jonka takaisinmaksuaika on vähintään vuosi.

5 §

Hinnoittelu

Asetuksella säädetään ne palvelut, joiden

hinnoista tai hintojen yleisestä tasosta valtioneuvosto määrää.

6 §

Korvaukset

Teknilliselle tarkastuskeskukselle määrätyn tehtävän tai velvoitteen hoitamisesta taikka asetetun palvelu- tai toimintatavoitteen saavuttamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan valtion talousarvioon ottaa määräraha tai aiheutuva rasitus ottaa huomioon asetettaessa laitokselle tulostavoitteita. Teknillinen tarkastuskeskus hoitaa tällaisen tehtävän myönnetyn korvauksen ja tehtävästä kertyvien tulojen rajoissa ottaen huomioon liiketaloudelliset näkökohdat ja asetetut tulostavoitteet.

7 §

Kauppa- ja teollisuusministeriön ohjaus

Eduskunnan hyväksyttyä valtion talousarvion sekä Teknillisen tarkastuskeskuksen esitettyä alustavan tulos- ja rahoitus suunnitelmansa kauppa- ja teollisuusministeriö päättää tarkastuskeskuksen:

1) palvelutavoitteista ja muista toimintatavoitteista eduskunnan hyväksymissä rajoissa;

2) tulostavoitteesta ja tarvittaessa sen osista; sekä

3) talouden ja toiminnan vuotta pitempää ajanjaksoa koskevista tavoitteista.

Kauppa- ja teollisuusministeriö päättää myös 6 §:ssä tarkoitettujen korvausten myöntämisestä Teknilliselle tarkastuskeskukselle.

8 §

Hallituksen määrääminen ja toimitusjohtajan nimittäminen

Kauppa- ja teollisuusministeriö määrää ja vapauttaa Teknillisen tarkastuskeskuksen hallituksen sekä nimittää ja irtisanoo toimitusjohtajan noudattaen muutoin, mitä valtion liikelaitoksista annetussa laissa säädetään.

9 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 1995.

Tällä lailla kumotaan teknillisestä tarkastuskeskuksesta 20 päivänä tammikuuta 1984 annettu laki (65/84) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Toimenpiteisiin tämän lain täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

11 §

Siirtymäsäännökset

Teknilliselle tarkastuskeskukselle laissa tai

asetuksessa säädettyt muut kuin viranomaistehdävät sekä niihin liittyvät oikeudet ja velvoitteet siirtyvät tämän lain mukaiselle Teknilliselle tarkastuskeskukselle, jollei lailla tai asetuksella toisin säädetä.

Teknillisen tarkastuskeskuksen virat siirretään tämän lain mukaisen Teknillisen tarkastuskeskuksen viroiksi, jollei turvatekniikan keskuksesta annetussa laissa (/) muuta säädetä. Virat voidaan siirtää ilman virkamiehen suostumusta. Teknillisen tarkastuskeskuksen työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy tämän lain mukaisen Teknillisen tarkastuskeskuksen palvelukseen ja säilyttää palvelussuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Teknillisen tarkastuskeskuksen ylijohtaja siirtyy tämän lain mukaisen Teknillisen tarkastuskeskuksen toimitusjohtajaksi.

Tämän lain mukainen Teknillinen tarkastuskeskus hoitaa yhteistyössä turvatekniikan keskuksen kanssa teknilliselle tarkastuskeskukselle tilivirastona kuuluneet tilinpitotehtävät.

2.

Laki**turvatekniikan keskuksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Hallinnollinen asema ja tehtävät

Kauppa- ja teollisuusministeriön alaisena on turvatekniikan keskus, jonka tehtävänä on valvoa teknistä turvallisuutta ja luotettavuutta henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen estämiseksi sekä tuotteiden vaatimustenmukaisuutta siten kuin siitä erikseen säädetään tai määrätään. Tehtävänä on myös edistää teknistä turvallisuutta ja luotettavuutta toimialallaan.

Lisäksi turvatekniikan keskus hoitaa ne muut tehtävät, jotka sille laissa tai asetuksessa erikseen säädetään.

Turvatekniikan keskus hoitaa mittatekniikan keskuksen hallinto-, taloushallinto- ja suunnittelutehtävät siten kuin siitä asetuksella säädetään.

2 §

Alihankinnat

Turvatekniikan keskus voi käyttää asiantuntijoita ja tehdä sopimuksia viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa tutkimusten, selvitysten ja muiden toimialaansa kuuluvien tehtävien suorittamisessa.

3 §

Johtokunta

Turvatekniikan keskuksella on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

4 §

Valvontamaksu

Asetuksella voidaan säätää, että tässä laissa tarkoitetun valvonnan kohteena olevilta toiminnanharjoittajilta peritään joidenkin toimintojen osalta kustannusten kattamiseksi vuotuisia valvontamaksua.

Valvontamaksun määräämisessä noudetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/92) säädetään.

5 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 1995.

Toimenpiteisiin tämän lain täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

7 §

Siirtymäsäännökset

Turvatekniikan keskukselle siirtyvät Teknilliselle tarkastuskeskukselle laissa tai asetuksessa säädetty valvonta- ja muut viranomaistehtävät sekä näihin tehtäviin liittyvät oikeudet ja velvoitteet. Turvatekniikan keskukselle siirtyvät myös Sähkö tarkastuskeskus-nimiselle julkisoikeudelliselle yhteisölle laissa tai asetuksessa säädetty valvonta- ja muut viranomaistehtävät sen mukaan kuin asetuksella erikseen säädetään.

Teknillisen tarkastuskeskuksen virat siirretään 1 momentissa mainittujen tehtävien osalta turvatekniikan keskuksen viroiksi. Virat voidaan siirtää ilman virkamiehen suostumusta. Tarkastuskeskuksen näitä tehtäviä hoitava työ-sopimussuhteinen henkilöstö siirtyy vastaavasti turvatekniikan keskuksen palvelukseen aikaisempaa vastaaviin tehtäviin virkasuhteeseen.

Tämän lain voimaan tullessa teknilliselle tarkastuskeskukselle kuuluvien tilinpitotehtävien hoitamisesta säädetään erikseen.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 1995

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

